

7. HAFTA

3. SINIF ETKİNLİKLERİ

HADİ ÇÖZ BAKALIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal Gelişim
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Problem çözerken başvurduğu yolları açıklar / 7. Hafta
Sınıf Düzeyi	3.Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Tahta kalem 4. A3 kâğıdı
Uygulayıcı için Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan örnek olaylar belirlenecek grup sayısı dikkate alınarak her gruba bir tane örnek olay verilmek üzere çoğaltılır. 2. A3 kâğıdı tahtaya asılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin dikkatini çekmek amacıyla aşağıdaki açıklama yapılır. <i>“Çocuklar sizinle paylaşmak istediğim bir problemim var. Her sabah okula gelmek için saat çalınca kalkıyorum fakat saati kapatıp tekrar yatıyorum ve beni almak için gelen arkadaşımı bekletiyorum? (Burada uygulayıcı başka bir problem de belirleyebilir). Sizin de hayatta karşılaştığınız problemler var mı? Bu problemler nelerdir?”</i> 2. Öğrencilerden gelen cevaplar daha önceden tahtaya asılan A3 kâğıdına yazılır. 3. Bu kez öğrencilere <i>“Gördüğünüz gibi çocuklar hepimiz birçok farklı problem söyledik. Peki bu problemlerim çözümü için neler yapıyoruz, hangi çözüm yollarına başvuruyoruz?”</i> sorusu yöneltilir ve gönüllü öğrencilerden cevap alınır. 4. Sınıf mevcudu dikkate alınarak öğrenciler 4-5 kişilik gruplara ayrılır ve aşağıdaki açıklama yapılır. <i>“Şimdi sizlere bir problem durumu yazan örnek olay kartları dağıtacağım. Sizlerden kartta yazan problemin nasıl çözülebileceğine ilişkin düşüncelerinizi grup olarak tartışmanızı ve ortak kararlarınızı not almanızı istiyorum.”</i> 5. Her gruba Çalışma Yaprağı-1’de yer alan ve önceden kesilerek hazırlanmış olan birer tane örnek olay kartı dağıtılır. Gruplara çalışmalarını tamamlamaları için 10 dk süre verilir.

Süreç (Uygulama Basamakları):

6. Süre bitiminde her gruptan bir temsilci seçilir ve grup temsilcisinin yazdıkları çözümleri sınıfla paylaşmasını ister.
7. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri desteklenir.
 - Karşılaştığınız problemleri çözmeye bugüne kadar kullandığınız hangi yollar etkili oldu?
 - Daha önce denemediğiniz bir problem çözme yolu öğrendiniz mi? Örnek verir misiniz?
 - Etkinlikte ifade edilen hangi problem çözme yollarının sizin için etkili olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
8. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu'ndan da yararlanılarak "Problemler farklı olsa bile problem çözmeye kullanılacak çözüm aşamaları vardır. (Burada problem çözmenin basamakları hakkında detaylı bilgi verilmez.)" şeklinde bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır.

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere "Çevremizde birçok problem ile karşılaşabiliriz. Bu problemler bize ait olabileceği gibi başkalarına da ait olabilir. Problemleri doğru bir şekilde çözebileceğimiz yöntemler vardır." yönergesi verilerek çevrelerinde hangi problem çözme yollarının kullanıldığını gözlemlenmesi istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf seviyesi gözetilerek örnek olaylar çocukların sınıf ve çevresinde karşılaşılabileceği olaylardan seçilmiştir.
2. Aynı örnek olayın iki gruba verilmesi aynı problem durumunda farklı yollara başvurulabileceğini anlatmaya yardımcı olacaktır.
3. Öğrencilerin yazarak tamamlamada sorun yaşayacağını düşünüyorsanız aralarında sözlü tartışabileceklerini söyleyebilirsiniz.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Örnek olay kartları öğrencinin gereksinimine göre punto büyütülerek/Braille yazılarak ya da görsellerle desteklenerek materyal uyarlaması yapılabilir.
2. Grup çalışmasında akran eşleşmesine yer verilerek sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Problem çözme basamaklarını öğrenciye kazandırırken öğretmen neyin nasıl yapılacağını önce kendisi göstererek ya da söyleyerek öğrenme sürecini farklılaştırabilir.
4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Meriç DÖNMEZ

Çalışma Yaprağı 1

ÖRNEK OLAY 1

Arkadaşları Ali'yi dışarıda oynamak için çağırmaktadır. Ali ödevlerini bitirmeden sokağa çıkmayacağı konusunda ailesi ile birlikte bir planlama yapmıştır. Aşağıya inmek için can atarken ödevlerinin çokluğu onu düşündürmektedir. Ali nasıl yaparsam hem ödevlerimi tamamlar hem de aşağıda oynayabilirim diye düşünmeye başlamıştır.

ÖRNEK OLAY 2

Bir grup çocuk sınıflarındaki yabancı uyruklu arkadaşlarının bir suçu olmadığı halde teneffüs de yaşanan olay için onları suçlamaktadır . Fatih'ten de öğretmen sorduğunda onlar gibi söylemesini, öyle söylemez ise onunla arkadaş olmayacaklarını ve oyunlara almayacaklarını söylemişlerdir. Fatih bu duruma üzülmüş ve ne yapacağını düşünmektedir.

ÖRNEK OLAY 3

Muammer tahtayı göremediği için göz doktoruna gitmiştir. Doktor kendisine bir gözlük vermiştir. Muammer ilk gün gözlüğü ile okula gelmiştir. Bunu gören arkadaşları onunla dört göz diyerek dalga geçmişlerdir. Muammer buna çok üzülmüş ve gözlüğünü takmamaya başlamıştır. Tahtayı göremediği için dersleri yetiştirememekte ve bunu kimseye söyleyememektedir. Gözlüğünü soran öğretmenine ise evde kaldı, annemler takma diyor, sapı kırıldı gibi şeyler söylemektedir. Yanında oturan arkadaşının defterine bakarak yazmaya çalışmaktadır. Muammer bu durum ne yapacağını düşünmektedir?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

BEN SORUN ÇÖZEBİLİRİM MODELİ PROBLEM ÇÖZME BASAMAKLARI

1. Adım: Sorunu tanımlayın.

Ne oldu? Sorun nedir? Söyleyecekleriniz, benim bu sorunu daha iyi anlamama yardım edecektir.

2. Adım : Duyguları açıklığa kavuşturun.

Ne hissediyorsun? ne hissediyor?

3. Adım : Sonuçları açıklığa kavuşturun.

Sen böyle yapınca sonuç ne oldu?

4. Adım : Sonuçlarla ilgili duyguları açıklığa kavuşturun.

Bu sonuç karşısında sen ne hissettin? (Örneğin : sana vurunca / senin oyuncağını alınca, vb.)

5. Adım : Çocuğu, alternatif çözümler düşünmeye teşvik edin.

Bu sorunu çözmek için farklı bir çözüm yolu düşünebilir misin? Peki bu farklı çözüm yolu ne? (Örneğin : İkinizin de kendini kötü hissetmeyeceği / O'nun sana vurmuyacağı, vb. bir çözüm yolu ne olabilir?)

6. Adım : Çocuğu, her çözümü değerlendirmeye teşvik edin.

Bu iyi bir fikir mi? Yoksa iyi bir fikir değil mi? Eğer iyi bir fikirse : Öyleyse git ve bunu dene. Eğer kötü bir fikir değilse : Farklı bir şey düşünmelisiniz.

7. Adım : Çocuğun düşünmüş olmasından övgüyle söz edin.

Eğer çözüm işe yararsa; - Her şeyi kendin düşündün. Kutlarım! Sen iyi bir sorun çözücüsün. Eğer çözüm işe yaramıyorsa; - Farklı bir şey düşünmelisin. Senin iyi düşünen bir kişi olduğunu biliyorum!

UYGULAYICIYA NOT: Problem çözme basamakları bir sonraki haftanın konusu olarak işlenecektir. Bu etkinliğin bilgi notu olarak paylaşılmasının sebebi; öğrencilere sundukları çözüm yollarından farklı olarak "sistemik bir problem çözme yöntemi" hakkında bilgi vermektir. Etkinliğin sonunda bu bilgi notundan yararlanılır.

3. SINIF ETKİNLİKLERİ

BASAMAKLARI ÇIKIYORUM ÇÖZÜME ULAŞIYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal Alan
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Problem çözme basamaklarını açıklar. / 8. Hafta
Sınıf Düzeyi	3.Sınıf
Süre	40 dk (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2/A ve 2/B 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Etkinlik Bilgi Notu 5. Öğrenci sayısı kadar A4 büyüklüğünde fon kartonu/renkli kâğıt 6. Yapıştırıcı 7. Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. İşaretleli yerlerden kesilir. 2. Çalışma Yaprağı-2/A ve 2/B üçer adet çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 altı adet çoğaltılır. 4. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: "Merhaba çocuklar geçen hafta problemlere bulduğunuz çözüm yolları ile ilgili etkinlikler yapmıştık. Bu hafta hep birlikte problem çözme basamaklarını yakından tanıyacağız." 2. Çalışma Yaprağı-1 işaretleli yerlerden kesilmiş şekilde ve renkli A4 kağıdı öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden parçaları doğru sırayla birleştirip A4 boyutundaki renkli kartona yapıştırması istenir. 3. Bu çalışmanın ardından tahtaya problem çözme basamakları görseli çizilerek veya projeksiyondan yansıtılarak her bir basamak kısaca açıklanır. Çalışma Yaprağı-1 üzerindeki açıklamalar okunur. 4. Öğrenciler gruplama tekniklerinden biri kullanılarak 6 gruba ayrılır. 5. Gruplara Çalışma Yaprağı-2/A ve 2/B her gruba bir adet olmak üzere karışık şekilde verilir ve buradaki örnek olayı dikkatle okumaları istenir. 6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır. Örnek olayın başında verilen soruları yanıtlayarak basamaklardaki boşlukları doldurmaları istenir.

Süreç (Uygulama Basamakları):

7. Grup sözcülerinin Çalışma Yaprağı-3'e verdiklerin yanıtları sınıfla paylaşmasının ardından aşağıdaki sorular sorulur:

- Daha önce karşılaştığınız problemlerde bu basamaklardan hangilerini kullanıyordunuz?
- Problem çözme basamaklarını kullanmamız bizlere ne gibi yararlar sağlar?
- Bir problemle karşılaştığımızda bu basamaklardan bazılarını atladığımızda ne gibi sorunlarla karşılaşabiliriz?

8. Gönüllü öğrencilerden cevapları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Basamaklar art arda sıralanarak bir bütün oluşturur. Her bir basamaktan sırayla ve tek tek ilerlendiğinde güvenli bir şekilde varılacak yere ulaşabiliriz. Basamakları inerken veya çıkarken sırayla gitmez ve birkaç basamağı atlarsanız düşüp yaralanabilirsiniz. Günlük hayatta bir problemle karşılaştığınızda problem çözme basamaklarını adım adım sırayla uygularsanız en doğru çözüme ulaşabilirsiniz."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i evlerinde veya odalarında görebilecekleri bir yere asmaları istenir. Herhangi bir problem durumunda çözüme ulaşmak için bu yöntemi kullanmalarının faydalı olacağı vurgulanır.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Grup çalışması sırasında akran eşleşmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
2. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
4. Problem çözme basamakları görseli açıklanarak ve söylenerek öğretmen desteği sağlanabilir.
5. Yapıştırma süreci esnasında öğretmen desteği sağlanabilir.
6. Problem çözme basamaklarındaki her bir aşama öğretmenle birlikte öğrencinin yaşantısından örnek verilerek ilerleyecek şekilde etkinlik aşamalı halde sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Zerrin AY, Esin GÜR SOY

BEN SORUN ÇÖZEBİLİRİM

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

6. Basamak

Değerlendir

Seçtiğin yöntem işe yaradı mı? Eğer işe yaramadıysan 4. basamağa dön ve yeni bir çözüm seç. Bu problemi çözeceğine eminim!..

5. Basamak

Seç ve Uygula

Önerdiğin çözüm yollarının olası sonuçlarını düşün. En uygun çözümü seç ve uygula.

4. Basamak

Çözüm Yolları Öner

Olabildiğince çok çözüm yolu öner. Aklına gelen tüm yolları yaz. Unutma bir problemi çözmenin bir çok yolu var.

3. Basamak

Diğer Kişinin Bakış Açısına Dikkat Et

Bu sorunu yaşadığın karşı taraf/diğer kişi ne hissediyor olabilir? Onun duygularını ifade et

2. Basamak

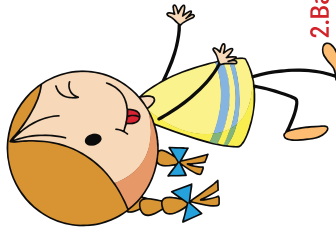
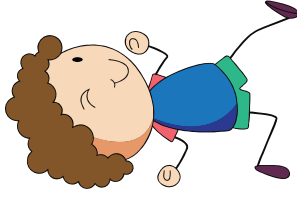
Duygularını İfade Et

Bu sorun sana neler hissettiriyor açıkça ifade etmelisin

1. Basamak

Problemi Tanımla

Sorunun ne olduğunu daha iyi anlayabilmek için sorunu açıkça tanımla

BEN SORUN ÇÖZEBİLİRİM

Çalışma Yaprağı 1

Değerlendir
Çözümüne ulaştın
mi?

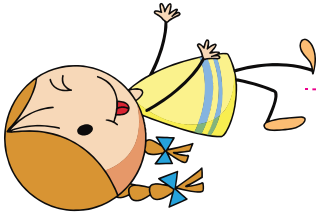
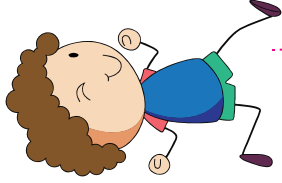
Seç ve Uygula
Sonuçlarını
düşün, en uygun
çözüm yolunu
seç

Çözüm Yolları
Öner
Bir problemi
çözmenin bir çok
yolu vardır.

Diğer Kişinin
Bakış Açısına
Dikkat Et
Karşı taraf
kendini nasıl
hissediyor
olabilir?

Duygularını
ifade Et
Kendini nasıl
hissediyorsun?

Problemi
Tanımla
Sorunu açıkça
ifade et.

Çalışma Yaprağı 2/A

Aşağıdaki öyküyü dikkatle okuyalım. Kendimizi **Tolga'nın** yerine koyarak öyküde yaşanan olayları problem çözme basamaklarında uygun basamağa yerleştirelim. **Tolga'nın** sorununa çözüm yolları bulalım ve basamakları tamamlayalım.

Tolga o sabah çok heyecanlıydı. Okula tiyatro gelecekti. Tolga afişi gördüğü ilk gün biletini almış ve tiyatro günün sabırsızlıkla beklemeye başlamıştı. Okula koşarak gitti. Okulun tiyatro salonunun kapısı içeri girmeyi bekleyen öğrencilerle doluydu. Öğretmen onları sıraya dizmeye çalışıyordu. Tolga bu sırada arkadaşı Oya'yı gördü ve Oya'ya seslendi. "Oya, bana da yer tutun, ben de sizin yanınızda sıraya gireyim." Oya "tamam" dedi ve Tolga için yer açmaya çalıştı. Tolga kalabalığın arasında önlere doğru ilerlemeye çalışırken Mahmut ile çarpıştı. Mahmut Tolga'ya çok kızdı ve "Ne yapıyorsun böyle, bak ben varım sırada! Çabuk yerine geri dön!" diyerek Tolga'yı itti. Tolga dengesini kaybetti ve yere düştü. Mahmut ile Tolga tartışmaya başladılar. Yükselen sesleri duyan öğretmen Mahmut ve Tolga'nın yanına geldi. Tolga öğretmenine Mahmut'un kendisini ittiğini ve yere düşünce canının çok yandığını söyledi. Mahmut ise Tolga'nın sıraya geç gelmesine rağmen önlere geçerek haksızlık yaptığını ve buna çok öfkeli olduğunu anlattı. Öğretmen Tolga'ya ve Mahmut'a yaptıkları davranışları düşünmelerini ve bu aralarındaki probleme çözüm üretmelerini söyledi...

Çalışma Yaprağı 2/B

Aşağıdaki öyküyü dikkatle okuyalım. Kendimizi **Mahmut**'un yerine koyarak öyküde yaşanan olayları problem çözme basamaklarında uygun uygun basamağa yerleştirelim. **Mahmut**'un sorununa çözüm yolları bulalım ve basamakları tamamlayalım.

Tolga o sabah çok heyecanlıydı. Okula tiyatro gelecekti. Tolga afişi gördüğü ilk gün biletini almış ve tiyatro günün sabırsızlıkla beklemeye başlamıştı. Okula koşarak gitti. Okulun tiyatro salonunun kapısı içeri girmeyi bekleyen öğrencilerle doluydu. Öğretmen onları sıraya dizmeye çalışıyordu. Tolga bu sırada arkadaşı Oya'yı gördü ve Oya'ya seslendi. "Oya, bana da yer tutun, ben de sizin yanınızda sıraya gireyim." Oya "tamam" dedi ve Tolga için yer açmaya çalıştı. Tolga kalabalığın arasında önlere doğru ilerlemeye çalışırken Mahmut ile çarpıştı. Mahmut Tolga'ya çok kızdı ve "Ne yapıyorsun böyle, bak ben varım sırada! Çabuk yerine geri dön!" diyerek Tolga'yı itti. Tolga dengesini kaybetti ve yere düştü. Mahmut ile Tolga tartışmaya başladılar. Yükselen sesleri duyan öğretmen Mahmut ve Tolga'nın yanına geldi. Tolga öğretmenine Mahmut'un kendisini ittiğini ve yere düşünce canının çok yandığını söyledi. Mahmut ise Tolga'nın sıraya geç gelmesine rağmen önlere geçerek haksızlık yaptığını ve buna çok öfkelenmiş olduğunu anlattı. Öğretmen Tolga'ya ve Mahmut'a yaptıkları davranışları düşünmelerini ve bu aralarındaki probleme çözüm üretmelerini söyledi...

BEN SORUN ÇÖZEBİLİRİM

Çalışma Yaprığı 3

6. Basamak

Değerlendirir

5. Basamak

Seç ve Uygula

4. Basamak

Çözüm Yolları
Öner

3. Basamak

Diğer Kişinin
Bakış Açısına
Dikkat Et

2. Basamak

Duyularımı
İfade Et

1. Basamak

Problemi
Tanımla

